

EVANGELIKUS ŐRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik hetenkint egy íven.
Kéziratokat, előfizetési díjakat, hirdetések szövegét és díját a szerkesztő-kiadó címére kell küldeni.

FELELŐS SZERKESZTŐ-KIADÓ:
GEDULY HENRIK evang. lelkész,
NYIREGYHÁZA.

A lap ára: Egész évre 12 K
Félévre 6 K
Negyedévre 3 K
Egyes szám ára 40 fillér
* Hirdetés ára oldalanként 40 korona. *

TARTALOM-JEGYZÉK: Vezércikk. »Ne temere« . . . (Hegyes ösztön az elmélkedésre, vagy ok a merengésre.) I. (Folyt. köv.) — Egyetemes nyugdíjintézet. I. (Folyt. köv.) — A tolna-baranyai-somogyi ág. hitv. ev. egyházmegye közgyűlése. Reichert Gyula. — Ev. esperességi közgyűlés Hontban. Tudósítói. — Tanügy. Iskolai »Értesítők«. (Folyt. köv.) — Belélet. — Pályázatok. — Hirdetések.

„Ne temere“ . . .

(Hegyes ösztön az elmélkedésre, vagy ok a merengésre.)

I.

Főtisztelendő méltóságos Antal Gábor ev. ref. püspök úrnak, főrendiházi tagnak, a főrendiház előtt tett felszólalása szerint X. Pius, római pápa Ő szentsége, Magyarországra vonatkozólag az újabbi időben egy „Ne temere“ kezdetű brevét adott ki, mely Magyarország területén, róm. kath. és másfelekezetű közti vegyes házasságokat, hacsak azok róm. kath. pap előtt nem kötöttek, érvényteleneknek, s az ily vegyes házasságból született gyermekeket törvényteleneknek nyilvánítja. — Felszólalásában nevezett püspök úr felhívja az ország kormányát arra, hogy e királyi engedély nélkül kihirdetett brevének érvénye akadályoztassék meg.

E felhívásra azzal akarta megnyugtanni a kegyelmes miniszter elnök úr a felszólalót, hogy elismerve a nevezett breve kihirdetésének megtörténtét, megígérte, miszerint a dologgal foglalkozni fog.

Ez ígéret alkalmas lehet a kérdés félretolására, agyonhallgatására, de benne megnyugtató nincs.

Nincs benne megnyugtató kiváltképp a protestáns egyház és ennek tagjai számára, mert ez a miniszterelnöki válasz a brevének élet venni nem ígéri meg. — Pedig ennek a brevének éle senkit úgy nem veszélyeztet, mint a protestáns egyházat, mert a pápás egyház semmi mással oly elvi ellentétben nincs, mint a protestáns egyházzal; semmi más egyházat úgy letörni, mint a prot. egyházat, nincsen érdekében.

Ez okból én a brevében a prot. egyház ellen csak is támadást tudok látni, mely támadás hegyes ösztönül szolgálhat minden

prot. embernek a felett való elmélkedésre, hogy gondoskodjunk létfenntartásunk eszközeiről, a támadással szemben szükségessé vált önvédelemről.

Tegyünk le kérem arról az önmagunkat altató felfogásról, mely a breve ügyét a pápás egyház sajátlagos belügyének akarja tekinteni, hol az a maga körében szabadon rendelkezhetik, mihez idegennek semmi köze nincs.

E felfogás jó lehet a közömbösség és gyávaság takarójának — és jó még arra is, hogy vele befogjuk szemeinket és ne lássuk a csapást, melylyel ellenfelünk minket keresztül üt.

Pápai breve ám ítéljen a maga felei közt kötött házasságok felett kénye, kedve szerint, ige-nis ehez semmi közünk. De amint prot. féllel kötött vegyes házasságot von a maga ítélete alá, ehez igenis van közünk; s mikor ezekben dönteni a maga kizárólagos jogának arrogálja, ez önkényű követelődzést visszautasítani kell; mikor pedig a prot. féllel kötött vegyes házasság alól az által, hogy azt érvénytelennek mondja, ha nem róm. kath. pap előtt kötött, elvonja az erkölcsi alapot, e mérenyletét eltérni nem szabad és keresni kell a módját, hogy ellene védekezni, tenni lehessen.

A vegyes házasságban élő házastársak egyike nem róm. katolikus; s ha az protestáns, méltán megvárhatja a protestáns fél a maga egyházától, hogy ez őt minden lehető erővel megvédelmezze erkölcsi, lelkiismereti jogaiban minden megtámadóval szemben és ne engedje őt az ő házasságának erkölcsi alapjáról eltérhetetlen viszonyok közé letaszítani.

Vagy eltérheti azt egy tiszta lelkű nő, hogy a pápás egyház legfőbb tekintélyének körirata által alakítandó társadalmi felfogás az ő — allamtörvény követelményeinek meg-

felelő — házasságát, mert nem pápista pap előtt kötötte, érvénytelennek, ágyaságnak merje tartani? Eltűrheti azt a férfi — ha ez nem pipogya valami, hanem férfiú, — hogy az állami törvények követelményeinek megfelelően kötött vegyes házasságát törvénytelennek, feleségét ágyasának, gyermekeit törvényteleneknek merje bárki bélyegezni?

Én legalább — vegyesházasságom esetén — erkölcsi érzetem kényszere alatt, családfői kötelességemből folyólag, keresztül mennék az oly aljas rágalmazón, ki tiszta családi életemet, családom becsületes jó hírnevét merné durva vádjával megtámadni és érvénytelennek merné állítani törvényes házasságomat, mivel az nem pápista pap előtt kötött.

Maga az a családi élet is milyen lesz, sőt egyáltalában képződhetik-e ott családi élet, hol az egyik fél nem fogadja el azon követelést, hogy törvényes házasságát okvetlen pápista pap előtt is megkösse? Lesz-e itt más, mint egyenetlenség, viszály és átok?

Hát a társadalmi életnek célja az, hogy annak tagjai egymásra törjenek? Hogy az egyes családok az átok tanyáivá váljanak? E szomorú eredményeket mosolyogva idézi elő és szemlélheti az, aki előtt legfőbb érdek minden áron a hatalmi önkény megvalósulása; de kinek érzése a társadalmi élet nemesebb termékét keresi, az utját állani törekszik minden olyan elvnek, mely megvalósulása esetén a társadalmi békés együttélést veszélyeztet. Ily veszélyeztetés várható eme pápai brevétől is, ha annak elve az ország pápistaságának köztudatába átmegy. — Tenni kell azért róla, hogy az annak köztudatába át ne mehessen.

E társadalmi baj, zavar, mit a pápai breve a köztudatba átmenésekor létrehoz, nagy veszély; mégis e veszély csak *eszköz* a retrográd irány másnemű céljának elérésére, *a protestantismusnak recatholizálására*. Ezt a célt észrevenni a brevében, még csak éles látású szem se kell.

Az az arrogancia, hogy a protestans fél, róm. kath. féllel kötött házasságát köttesse meg a pápista pap előtt is és okvetlenül csak is itt kösse meg, sérti a prot. fél önérzetét. Hát hadd sértse! De a sértett fél szereti az ő élettársát. Épen erre számít! Sérelem és szerelem egymással szembe kerülnek. — A győzelem a szerelemé leend. S a szerelmes fél követi szerelmes élettársának hívását a pápista egyházba; elnyomja protestáns önérzetét, hogy gyengédségből meg ne szomorítsa az ő szerelmes élettársát és megmentse azt

a pokolra jutástól, kinek már pici korától kezdve fejébe verték, hogy az egyedül üdvözítő egyház csak a pápás egyház, de értelmének csak annyi világosságot gyújtottak, mennyinél a képzelődés elmerenghet, de az ész tisztán látni képtelen.

Az erősebbet tehát megfogja a szerelem. A gyengébb meg a társadalmi megszegényítés elől menekül a pápás egyháznak ölébe, mivel nincs annyi ereje, hogy a breve által okozott társadalmi felfogásnak ellent állani tudna, sem az állam törvénye szerint való elválásra okot nem talál. Mit tenne hát mást? Áttér oda, ahol neki békét ígérnek.

Ime a breve a szerelem és szégyen tüzét gyújtja, szenvedélyt kelt, lelkiismeretet terhel, árt a protestantismusnak, hogy használjon öncéljének, hogy recatholizáljon. Hogy ez által aztán a felekezetek egymás ellenségeivé válnak, egymásra törnek, mit törődik azzal a pápai breve? Előtte csak egy a cél mindenben: világhatalmi igényének megvalósítása, melylyel szemben felekezeti béke, családi, társadalmi jólét, mind igen csekély jelentőségű dolgok, azért ezekkel nem is törődik a breve.

Annál inkább kell azonban törődni *az államnak*, melynek ez a breve, — a maga intézkedésével — keresztül töri jogkörét.

(Folyt. köv.)

EGYETEMES NYUGDIJINTÉZET.

I.

„Selten kommt was besseres nach“, mondja a német közmondás s igazsága bebizonyítására vállalkozott a magyarhoni ág. hitv. evang. egyetemes egyház nyugdíjintézeti bizottsága, midőn a legutóbbi napokban működéséről beszámol s „Véleményező jelentését“ kiadta.

Erre vall legalább a bizottságnak ama határozata, hogy most már a nyugdíj egész vonalon fizetés arányszerinti legyen, azaz 1600 K-tól fel 11,200 K-ig, — míg az ügyvivő úr előbbeni javaslata szerint 40 évi szolgálat után a legkisebb nyugdíj 2400 K. lett volna.

S vajjon mi indította a tisztelt bizottságot ügyvivő úr javaslatának ilyenmü módosítására? A szeretet, mely Krisztus követőinek legfőbb jellemvonása, János XIII. 35.? Dehogy! Más valami, melyet az igazság mázával akar befedni, midőn eljárását akkép indokolja, hogy az előbbeni javaslat ellen azért volt oly nagy az ellenszenv, mert a congruás lelkészek 2400 K nyugdíj által nagyobb nyugdíjban részesülnének, mint amilyen a fizetésük, ami pedig szörnyű bűn.

Ej! ej! Tisztelt Bizottság! Hát olyan gyerekeszü s hígvelejeknek tartja a falusi papocskákat, hogy mi ezt elhisszük? Mi már csak jobban tudjuk, hogy miért voltunk ellene. S megvagyok győződve, hogy a tisztelt bizottság minden tagja is tudta, csak nem akart rajta segíteni. Most pedig azt hitte, hogy ha a szegény papságot, mint valami rakoncátlan gyereket megijeszti azzal, hogy csekélyebb nyugdíjat helyez kilátásba, — csend lesz.

A botránykövet nem méltóztatott ezzel elhárítani, sőt még szilárdabbá s magasabbá tenni. Növekszik a botránykö, ha az ember az indokolás folytatását olvassa. Azt mondja a „Véleményező jelentés“, hogy a congruás lelkészek nyugdíja úgy is magasabb lesz a fizetésüknél, hisz még az esperességi és kerületi nyugdíj intézetektől is kapnak. Hát a nagy fizetésűek nem kapnak szintén onnan is? Vagy csak az a baj és igazságtalan dolog, ha a minores gentiis kapnak többet, de az már harmonizál az igazsággal, ha a vulgo nagy fejűek többet is kapnak? Valljuk be, hogy az igazság máza itt igen vékony. Vagy talán az az igazság, hogy az egyik testvér mindig nyomorogjon, a másik meg örökké bővelkedjen?

Azt mondja továbbá a Tisztelt Bizottság, hogy a fizetés szerinti nyugdíj általános közóhajt képez, holott 12 sorral feljebb elismeri, hogy az általános rendszer szerinti nyugdíj a lelkészek többségének óhajával megegyez. Ki érti meg azt az általános közóhajt, ha e többség ellene van? Szegény falusi congruás papocská bizonyára nem, ehhez magasabb tudomány, pardon, javadalom kellene.

A Tisztelt Bizottság azzal is indokolja a fizetés szerinti nyugdíjat, illetőleg a 2400 K minimális nyugdíj törlesztését, mert ez által, már t. i. a 2400 K minimális nyugdíj által — 66859 K 74 f. szükség nélküli (sic!) összeg kötetnék le. Nos én meg amondó vagyok, hogy a fizetés szerinti nyugdíj mellett szintén annyi felesleges összeg lesz kiadva, ha nem több. Mert míg az első esetben a szükség nélküli összeg valódi szükségletet, — a mindennapi kenyeret lesz hivatva nyújtani, addig a második esetben talán felesleges kényelem s luxus szolgálatába lép.

Azt mondja továbbá a Tisztelt Bizottság, hogy a fizetés szerinti nyugdíj senkit sem fokoz le alacsonyabb, minimális osztályba. Dehogyan is nem! — Isten a megmondhatója hány fokozat lesz 1600 K-tól, 11,200 K-ig. Az egyenlő általános rendszer, az nem fokoz, az az elvileg egyenlőket valóban egyenlőkké teszi legalább nyugalmazott korokban.

Mentegetődzik továbbá a Tisztelt Bizottság, hogy az egyetemes gyűlés megbízását mi alapon merte áthágni, midőn ama kérdésre, hogy az 1907. évi egyetemes gyűlés 25. pontja megváltoztatható-e, azt mondja: „egy későbbi közgyűlés szabadon és jogosan megmáshatja“. Hát ez igaz! S meg is fogja másítani valószínűleg, mert mi a kerületi gyűlésekre is rendszeren csak a jöfizetésűeket küldjük, hogy küldenők tehát az egyetemesre a congruásokat?

Feltűnő azonban csak az, hogy a Bizottság miért éppen a szegény papok nyugdíját akarja megváltoztatni, s miért nem a nagyfizetésűekét, ami a tulajdonképeni botránykö, ami ellen a többség nyilatkozott is.

Ugy látom azonban Tisztelt Bizottság, hogy az egyetemes közgyűlés fenti pontját nem méltóztatott jól elolvasni, vagy megérteni. Mit is mond az? „megbízta a nyugdíjintézeti ügyvivőt, hogy nyugdíj minimumának betöltött 40 szolgálati év után 2400 K-ban való megállapítása, de a teljes fizetés összegéig való emelkedésének számba vételével“ készítsen el egy javaslatot. Tehát a 2400 K-ás nyugdíj imperative van meghagyva, míg a fizetés szerinti nyugdíj csak megengedhetőleg, próbakép. S mit tesz a Tisztelt Bizottság? Ami meg van hagyva, azt módosítja s ami csak lehetséges azt sanctionálni akarja.

Ennek okát én nem vagyok képes megérteni, ha csak azt nem nézem, hogy a bizottságnak csak két congruás lelkésze volt — egyiknek igaz 3600 K

a javadalma, egynek 2400 K, egynek 2600 K, egynek 4000 K felüli, egynek 5000 K felüli, kettőnek 7000 K felüli, kettő theol. tanár 3 és 4 ezer K felüli a javadalma. E javaslat által tehát csak egy tag szenved. Ezért is nem volt talán egyhangu a határozat.

Úgy látszik a Tisztelt Bizottság érezte, mennyire igazságtalan volt az ügyvivő úr 15. §-a, ép ezért „Véleményező jelentés“-ében a 43. §-ban igyekeznek is azon javítani. De hogyan? Úgy, hogy ezt olvasva difficile est satiram non scribere. Gondolja a T. B., hogy egy tag is akad, aki ezt a pótfizetést megteszi? Nem hiszem, hogy a tisztelt bizottsági tagok közül is akadna akár egy is, aki megtegye, mert aki megteszi, önmaga és családja ellen vét. „Ha pedig valaki az övéiről és főképen az ő háznépéről gondot nem visel, az a hitét megtagadta és a hitelennél alábbvaló“ (I. Timotheus V. 8.) Hisz ha az illető az összeget, feltéve, hogy megvan — takarékpénztárba teszi, 20 év alatt tőkéje megkétszereződik, megmarad a tőkéje, mely a levont nyugdíj kétszeresét hozza neki.

Hogy a T. B. által felhozott példánál maradjak, a 24 éve működő lelkésznek, kinek fizetése 2400 K, 13 évre pótolni kellene 936 koronát. Ha ezt nem teszi, úgy 16 év múlva ennek 4 százalékos kamatját vagyis 37 K 44 fillért levonnak. Amde nem bolond, hogy ezt megtegye, mert ha megteszi, 37 K 44 f. többet kap ugyan, de 936 K tőkéje oda van, holott, ha ezt a tőkét a takarékpénztárba teszi, 16 év múlva lesz 1746 K 63 f. tőkéje is, mely neki a levont 37 K 44 f. helyett 69 K 96 f. hoz, tehát évenként 32 K 52 fill s a tőkének is a birtokosa, holott ha befizette volna, az is oda volna.

Még feltűnőbb ez a 2-ik példánál. — Valakinek most telik le 40-ik szolgálati éve s 4000 K a fizetése, nyugdíjba akar menni. Most, hogy a teljes 4000 K nyugdíjat megkaphassa, fizetnie kellene 3480 K-t, ha ezt nem teszi, úgy 139 K 20 f.-el kevesebbet kap. De hát ezt neki a befizetendő tőkéje úgy is meghozza. Ha befizetné, csak a tőkével rövidítené meg családját, s mit ígérhet meg magának egy 64—66 éves ember?

De van e §-nak egy szépség hibája is. Ha már a T. B. szerint oly égbekiáltó bűn a congruás lelkészek 2400 K-nyi nyugdíja, nem igazságtalanság-e az, hogy a régebben működőktől s a nagy jövedelemmel bíróktól a pótfizetést kamatok nélkül akarja? Ha olyan nagyon hangoztatjuk az igazságot, tessék a pótfizetéseket is kamatos kamatokkal számítani, de a felhozott második példa szerint nem csak a 29 évre, hanem 11 évre arra a tőkére, amely 19 év múlva előállana, valamint a 11 évre eső különbözetre is, t. i., hogy a tag mennyit fizetett s mennyit kellett volna s akkor a felhozott példa szerint nem 3480 K lesz a tőke, hanem úgy 10,600 K körül, mert 120 K 29 éven át 4 százalékos kamatos kamattal utólag fizetve 6333 K, ez összeg 11 évig 4 százalékos kamatos kamattal 3407 K-t jövedelmezne. A különbözeti 64 K 11 éven át 4 százalékos kamatos kamattal 860 K-t tesz ki, összesen tehát 10,600 K. — De hol van még a belépési díj, az egyház hozzájárulási díjainak különbözete s azok kamatos kamata?

(Folgt. köv.)

A tolna-baranya-somogyi ág. hitv. ev. egyházmegye közgyűlése.

Dunántúli egyházkerületünknek e tekintélyes és nagy kiterjedésű egyházmegyéje, július hó 6, 7, 8 napjain tartotta Bonyhádon rendes évi közgyűlését

Szeniczey Géza egyházm. felügyelő és Horváth Sándor főesperes társelnöksége mellett. Az egyházak részint lelkészek és felügyelők, részint ezeken kívül még külön küldöttek által voltak képviselve, a lelkészek pedig majdnem teljes számban jelentek meg. A közgyűlést megelőző napon, vagyis jul. 6-án, este 6 órakor értekezlet tartott, melyen a közgyűlés elé kerülendő fontosabb tárgyak lőnek megvitatva.

Másnap, azaz jul. 7-ik napján kezdődött a rendes közgyűlés, reggel 9 órakor, offertoriummal egybekötött istentisztelettel, mely alkalommal Eősze Zsigmond egyházm. főjegyző buzgó imát és Sántha Károly a költő pap magas szárnyalású, hatásos szentbeszédet mondott. Offertorium címén befolyt: 59 kor. 40 fill.

Istentisztelet végeztével esp. felügyelő lelkes az egész gyűlést elragadó, szép megnyitóbeszéde következett. Utalt a prot.-nak úgy a multban, mint a jelenben tanúsított hazafiasságára és hithűségére, mely magatartásával nemzetünknek alkotmányát, egyházunknak törvények által biztosított, szabad vallásgyakorlatát, mint a kitartó munka nemes gyümölcsét, — biztosította. Kikelt, — mint — hiszen az egyh. és polit. lapok útján megbotránkozással értesülhettünk — a „Ne temere” című pápai breve ellen, teszi ezt azért, mivel egyh. megyénk multja és tekintélye erre nem csak feljogosítja, de kötelezi is, hogy eme bulla ellen, mely a vegyes házasságokat konkubinátusnak s az ebből származó gyermekeket törvényteleneknek nyilvánítja, állást foglaljon. Felhívja az egyházmegyét, hogy a kerület útján az egyh. egyetem tegyen lépéseket a kormánytól az iránt, hogy ennek az egyént és törvényt egyaránt sértő intézkedésnek visszavonását elrendelje.

E megnyitó beszédet a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá tette s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatni rendelte.

A tárgysorozat értelmében jegyzőkönyv hitelesítésre megválasztottak: Tomka Gusztáv györi, Sántha Károly sár-szent-lőrinczi lelkészek és Kurz István világi tag.

Kerületi képviselőül kiküldettek: Dr. Berzsenyi Jenő, Marhauser Imre, Dr. Török Ottó és Fördös Dezső világiak; Szakó János izmányi, Generzich Tivadar kismányoki, Haffner Vilmos mekényesi és Reichert Gyula kistormási lelkészek.

Ez után következett a főesperes nagy gonddal szerkesztett és kimerítő évi jelentése, melyet a közgyűlés köszönettel tudomásul vett. Kiemelendőnek tartom itt, ama fontos momentumot, melyre a főesp. jelentés felhívja egyházunk tagjainak figyelmét, s ez nem más, mint az u. n. „országos prot. szövetség”. Felkéri a lelkészeket, hogy ismertessék e szövetség célját a hivekkel, s lépjenek abba be minél többen, de különösen az egyházközségek.

A lelkészek, felügyelők és tanítók pedig tartásuk erkölcsi kötelességüknek a belépést. Örömmel jelenti, hogy Rupprecht pécsi harangöntő és ottani evang. egyháztag, saját egyh. községének 3 harangot vas haranglábbal együtt adományozott. Kegyeletesen emlékszik meg végre még az elhaltakról, Jeszó Lajos volt pécsi lelkészről és Forberger László főgimn. tanárról.

Mindkettő lelkes buzgósággal töltötte be nemes hivatását, azért mindkettő emlékét jegyzőkönyvileg megörökíteni kéri.

Ezzel kapcsolatban közli Tomka Gusztáv alesperes, igazi szakavatottságról tanuskodó tanügyi jelentését, melyből a közgyűlés tudomást vett arról, hogy a tanügy általában a kellő nívón áll az egész esze-

rességben, mégis sajnosan hozza a közgyűlés tudomására, hogy a vallás-erkölcsi nevelés hanyatlásnak indult, mivel a tanítók, tisztelet a kivételeknek, húzódoznak az egyháztól. Jelenti továbbá, hogy sok esetben az autonomia mellőzésével rendelkeznek felekezeti iskoláinkkal a felsőbb hatóságok, azért intézkedést kér, hogg az egyh. hatóságok útján történjék a megkeresés.

Csikóstöttös II.-ik tanítói állás szervezésére lett felszólítva, Tarros pedig utasított, hogy tegyen kísérletet az álamsegélyért tanítója részére. Bábony iskolája kipadlózandó. Iskolát építettek: Györe, Maráza, Gyöng, Váralja második tantermet s második tanítói, Bonyhád pedig 4-ik tanítói állást szervez.

Az iskolai nagybizottság jegyzőkönyvéből meggyőződött a közgyűlés, hogy az általános drágaság miatt, a konviktusi reggeli 50 fillérral emeltetett, mit a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vett.

Miután a főgimn. építési álamsegélye még csak jövőre remélhető, azért kölcsönszerzésre a közgyűlés Gyalog István igazgatót és Marhauser Imre nyug. tanárt bizza meg. Az iskola fenntartóság 1908. szept. 1-én a 7-ik osztályt megnyitja, az ez iránt való feltérjesztés megtörténvén, így ez semmiféle akadályba nem ütközik. A régi épületet a közgyűlés internátussá átalakítani határozta 2 tanári lakással, 1 beteg szobával, 1 felügyelő tanári lakással és egy lakással az eforus számára. Az internátus bebútorozására 3000 kor. szavaztatott meg.

A közgyűlés mindezt örömmel fogadta, mivel a gyülekezetek megterhelhetése nélkül keresztül vihető.

Az esp. számvevőszék alapján a közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy a legtöbb egyh. község számadása rendben van; néhány gyülekezet hiányos számadása pótlás végett visszaküldetett.

A népiskolai bizottság jelentése szerint, tudomásul vette a közgyűlés, hogy az iskolák több helyen járványos betegség miatt zárva voltak. A tanítás eredménye, már az alesperesi évi jelentésnél felemlített. A tanítók fizetését illetőleg határozatott, hogy az állami tanítók fizetésével egyenlővé tétessék; ez iránt pedig kerestessék meg az egyetemleges gyűlés a kerület útján. A Zsedényi féle segélyt ez évben Sikos Károly tamási tanító kapta.

Az esp. gyámintézet 5 gyülekezetnek adott egyenként 38 korona segélyt, többek közt a szekszárdi alakuló egyháznak is, a beérkezett többi folyamodványokat pedig az illetékes helyre pártolólágg terjeszté fel.

Törvényszéki birakul megválasztottak: Becht Ödön, Pfendesack Lajos és Lehmann János, kik a hivatalos esküt azonnal letették.

Az egyh. megye ketté választásával megbizott bizottság Marhauser Imre és Schöll Lajos bizottsági tagokkal bővített ki.

Kaposszekcső leányegyház utasítatik, hogy eddig a papialapból jogtalanul felhasznált 300 koronát visszatérítse.

Ezzel kapcsolatosan határozatilag kimondja az egyh. megyei közgyűlés, hogy nemcsak Kaposszekcsőn, hanem általában az egész egyh. megyében, hol az adózás telkek szerint történik, azon egyháztag, ki annyi földadót fizet, mint egynegyed telkes, telkesgazdának tekintendő. A dombóvári egyesült prot. egyházközség missiói lelk. állás szervezése tárgyában benyújtott kérvénye pártolólágg terjesztetik fel a kerülethez Szekszárd kérvényével együtt.

Kaposszekcső és Kéty háziszabályai egyházhatósággal jóváhagyattak.

A német énekes könyv ügye annyira előre haladt, hogy azt kilehet nyomtatni, csak a nyomdászokkal kell érintkezésbe lépni. Ez iránt a közgyűlés az elnökséget bizza meg. Határozott, hogy 3 éven belül a német énekeskönyv minden gyülekezet által beszerzendő.

Következtek a kérvények és indítványok. A bábonyi lelkész káplánért folyamodik, Ecsény egyik fiájának gondozására segélyt kér, Maráza a Baldácsyanumból, özv. Frank Jakabné valamely alapból kérnek segélyt. Végül pedig alesperes folyamodik káplánért. Az egyh. megye az összes folyamodványokat pártolólág terjeszti fel a kerülethez.

Sántha Károly sár-szent-lőrinczi lelkész indítványozza, hogy a nyerendő államsegély a gyülekezetek terheinek pótlására fordítsák. Az indítvány még korai lévén visszavonatt.

Reichert Gyula.

Ev. esperességi közgyűlés Hontban.

A nagyhonti ág. hitv. ev. egyházmegye július hó 8-ikán tartotta az idei közgyűlést *Terényben*. Előző napon a bizottságok üléseztek és a gyámintézet. A közgyűlés rövid istentisztelettel kezdődött, melyet Dianovszky János darazsi lelkész tartott.

Az esperességi elnökség mindkét tagja, ugy Händel Vilmos főesperes, mint Laszkary Pál esp. felügyelő komoly szavakban adtak kifejezést a mai mozgalmak időkben a kormozgató eszméknek s mindketten az Evangélium követésére s az egyháziasság és hazafiság ápolására buzdították a megjelenteket. A felügyelő megemlékezett még különösen a törvényhozás mindkét házában helyet foglaló ev. vallású képviselőkről, kiktől méltán várjuk, hogy a maga idején, minden, egyházunkra nézve felmerülő káros irányzat elébe vállalva összeálljanak, a mire mindenkor, de főleg égetően most van szükség.

Vajda Pál felügyelő külön is beteresztette azon, a gyűlés folyamán el-elemegetett ügyben, tudniillik a római kath. pápa «*Ne temere*» című vegyes házasságra vonatkozó bréveje kibocsátása ügyében való indítványát, mely szerint egyházi illetékes testületeink is mindent megtegyenek arra nézve, hogy ez a «*sőtét középkorba való*» s a felekezeti, társadalmi és családi békét aláásó, s ennél fogva nemzet és államellenes római szentszéki intézkedés és beavatkozás hatályon kívül helyeztessék.

Hosszú eszmecserére szolgáltatott okot az *egyetemes ev. papi nyugdíjintézet ügye*, úgy a közgyűlésen, mint előző napon az alkotmány- s jogügyi bizottság ülésén. A lelkészek hangos szavakban adtak kifejezést elégedetlenségöknek úgy Gyürky Pál ügyvivővel szemben, ki a papok többsége provokált szavazatát az egyenlő papi nyugdíj érdekében egyetlen javaslatában sem fogadta el, valamint az egyetemes nyugdíjügyi bizottsággal szemben, mely főleg utolsó ülésén hozott határozati javaslatában megmutatta, hogy hive a prot. papok között a «szegény és gazdag papok» közötti megkülönböztetésnek. Elég «*miseria plebs*» a kongruás papság eddig is és még alább szálljon? Felemelni kell azt ügy anyagi (fizetés), mint szellemi (megbecsülés) tekintetében! Ez legyen a cél! Igaza van a tátraaljai esp. tudósítónak: «*Vezérférjainkban mindinkább csalatkozunk, mi lesz ennek a vége?*» (L. Ev. Órálló 28. sz.)

Isten óvja egyházunkat hazánkban az ev. papi egység s testvéri szellem bomlásától s attól, hogy keletkezzék ev. protestáns alsó papság s annak kezéből végkép kiessék vagy kiüttesék a zászló!

Mint vihar után kiülő szép színű szivárvány megörökíteni valónak tartható e honti gyűlésből különben még az, hogy Mayer Pál nagybörzsönyi lelkész, ki a fizetésrendszernek a gyűlésen egyedüli papi hive volt, testvériesen visszavonta (Gyürky esp. urtól üdvözölt) azon hirlapi kifejezését, melylyel az egyenlő nyugdíj kívánó ev. papok többségét «*földosztó socialistákhoz*» hasonlította. S megemlítjük végül még azt, hogy szóba került s hosszan tárgyalatott a hivatalból való nyugdíjazások esete, — mely ügy az egyet. nyugd. bizottság elé felterjesztetik.

A véghatározat röviden az, hogy: egyenlő legyen minden ev. papra nézve a nyugdíj, még pedig ez időszerint 2400 kor., s csupán a theol. tanároknak adassék (régí nyert ígérlet s lekötés szerint s a tanári pálya természetéből folyólag) többlet, nemkülönben a püspököknek (ha nem is «*de jure*», de «*honoris causa*»). A honti nyugd. ügyi bizottságba beválasztotta az esp. elnökségen kívül tagokul: Krupec István alesperest, Fuchsz János esp. főjegyzőt, a világi karból pedig: Vajda Pál földbirtokost és Sztankay Aba dr. gyógyszerészt. — Az Istenben elhunyt Hrencsik Károly, volt ev. főesperes s nyug. selmeczi ev. lelkész helyébe esp. levéltárnoknak utódját Zsámbor Pál lelkészt, a Luthertársaság honti bizottságául pedig az alesperes elnökle alatt Bobál Samu lelkészt és Klein Mihály tanítót választotta a közgyűlés. Elfogadtattott Fuchsz János indítványa a hiványok revisiójára nézve, Devicsére, hol a lelkész előadása szerint a kongruás papi fizetés nem üti meg az 1600 koronát sem, kiküldetett az alesperes és két felügyelő; az Udvarnokon birtokos teszéri lakosok adó ügyében Hajdu Lajos báti lelkész előadása nyomán, mint hiványügyben elsőfokulag ítelt az esp. közgyűlés; elintézte a Bedök Pál ipolyvecsei tanító ellen beadott panasz dolgait; tudomásul vette Apponyi minister úrnak a népiskolák magyar tannyelvűségének megállapítását meghatározó rendelkezését; gyámintézete által szavazott a gyámint. kerületi elnökségre (Raab Károly esperes és Kéler Zoltán felügyelő urakra); a berencsfalusi lelkészt (Kuchta Lajost) ki orvosi bizonyítvánnyal igazolta paplakának egészségtelen voltát, ügyével a politikai hatósághoz utasította; elfogadta a gyűlés azon indítványt, hogy a kongruás papi fizetés tarthatatlanságának feltárása céljából az idei ev. egyetemes papi értekezlet s egyetemes közgyűlés alkalmából küldöttség menesztessék Apponyi minister úrhoz; s általában és különösen is kimondta, hogy az ev. lelkészi fizetésnek 200—200 kor. ötszörös korpótlékkal (visszamenőleg is) kapcsolatos rendezését, azaz 2400 kor. minimumra való felemelését mindenelőtt sürgősnek és keresztül viendőnek tartja. Egyéb még folyó ügyek elintézése után, s a pozsonyi kerül. gyűlésbe 16 követének kiküldetésével az elnökség berekesztette a népes és élénk közgyűlést.

Tudósító.

T A N Ü G Y.

Iskolai „Értesítők“.

A tudományok csarnokainak kapui bezárultak, tanárok és tanítványok egyaránt pihenik már az elmúlt iskolai évnek fáradalmait. Előttünk fekszenek ev.

intézeteink »Értesítő«-i, melyek az elmúlt 1907—908 tanévnek történetét tárják elénk, beszámolva egy esztendő munkájáról s melyek egytől-egyig hű tanúbizonyságai derék tanáraink egy évi lelkiismeretes munkájának. Miként a múltban, úgy most is élő dokumentumai ez »Értesítő« ev. iskoláink életrealóságának s versenyképességének, melyekben a tudományt együtt fejlesztik a lelkiismereti szabadság és törhetlen hazafiság szent érzelmeivel.

Amennyire e lap hasábjainak kerete megengedi, t. olvasóinknak röviden, nagy vonásokban akarunk beszámolni az egyes intézetek múlt iskolai évének történetéről:

1. A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület *eperjesi collegiumának* értesítőjét közzétette Ludmann Ottó, collégiumi igazgató, a Ferenc József rend lovagja. — Ez az intézet teljes tudatában van annak a magasztos és fontos hivatásnak, mely a régi múltból reámaradt s mely amaz ősi falak között állandóan ébren tartja és tüzezi a protestáns lelkesedés szent tüzét. Hazánk északi részén, nagybárára katolikus, nemzetiség lakta helyen ez az Alma Mater védbástyája a protestantismusnak ép úgy, mint a magyarság eszméjének. — Magasztos hivatás, melyet méltóan betölt!

A múlt iskolai év többször borította gyászba az eperjesi ősi collégiumot. Október 1-én váratlanul meghalt *dr. Raffay Ferenc*, jogakadémiai tanár és coll. igazgató, kibén a főiskola egyik díszét, országhírű, kiváló tudósát vesztette el. Fiatalon, 37 éves korában ragadta el a halál. »Férfi korának delén elhallgatott ékes szava, kiesett kezéből a toll.« — Október 7-én *id. Glós Károly*, a jogakadémia nyug. tanára tért örök nyugalomra Miskolczon 86 éves korában. Glós hosszú ideig volt jogtanára s ismételten dékánja az eperjesi jogakadémiának. — Április 26-án ismét egy váratlan csapás érte a főiskolát: *Kubányi Béla*, főgimn. tanár 51 éves korában, hirtelen (séta közben szívizélhűdés érte) meghalt. — A gyászból, a bánatból ime nagy osztályrésze volt az elmúlt tanévben az eperjesi collégiumnak.

F. mellett azonban örömmappa, örömmünnepe is volt. Folyó évi június 11-én leplezte le országos ünnepély keretén belől Caraffa áldozatainak emlékművét. Ezen ünnepély lefolyásáról annak idején lapunk megemlékezett.

A főiskola egyes tanintézetei:

a) *Theológiai akadémia*: A theol. akadémián az 1907—908. tanévben 3 rendes, 3 rendkívüli és 4 óraadó tanár működött. Hallgatóinak száma 43. Alapvizsgálatot tett 14, szakvizsgálatot 11 hallgató. Az ifjuság »Belmissioi egyesületé«-nek összejövetelein nemesíti vallásos lelkületét, a belmissio körébe vágó kérdések megismerkedésével. Nyilvános vallásos estélyeket rendezett a közönség meleg érdeklődése mellett, sőt a múlt tanévben Dobsinán, Podrádon és Abaujszántón is hasonlóan szerepeltek a theol. hallgatók. — Van ezenkívül »Olvasó-kör«-ük, számos napilappal, folyóirattal s egyházi lappal s a szegénysorsu theologusok önfentartását elősegítendő »Onsegélyző egyesület«-ük 2516/26 K. tőkével.

b) *Jogakadémia*: A jogakadémián 7 rendes, 1 rendkívüli és 4 magántanár működött. Hallgatóinak száma 329. Az első alapvizsgálatot sikerrel tette 55, a másodikat 75, államtud. vizsgálatot 25, jogtud. vizsgálatot 8 hallgató. — A jogakadémiai hallgatók körében is áldásosan működik a »Segély-Egylet«, mely a múlt iskolai évben 697 K-t osztott ki szegénysorsu tagjai között.

c) *Főgimnázium*: Tanári testülete: 13 rendes, 1 helyettes, 1 gyakorló és 1 óraadó tanár. A tanulók száma az év végén 339 (13-al több, mint 1906—907-ben). Vallásra nézve volt: ág. h. ev. 113, ref. 16, r. k. 51. gör. k. 17, izraelita 142. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 42 tanuló, 38 sikeresen állotta meg, 4 két hónapra visszavetett. Az ifjuság szellemi művelődésének igen alkalmas tere a »Magyar Társaság«, melynek gyűlésein szavalatokkal, felolvasásokkal és szabad előadásokkal műveli magát. — Szépen működik a »Dalkör« és a »Zenekör«. Hogy az ifjuság vallás-erkölcsi nevelését is szíven hordja ez intézet kiváló tanári kara, bizonyítja ama tény, hogy ez iskolai évben megalakította a protestáns ifjuság kebelében a »Thököly Imre Kör«-t, oly egyesületet, amelyben alkalma lesz a protestáns ifjuságnak magát a hitben és a jó erkölcsökben megerősíteni azokra a nagy feladatokra, amelyek reá, mint a magyar ev. anyaszentegyház jövődjéire várnak. — A kör működésének kettős iránya van: vallásos összejövetelekkel felköltetni s növelni a protestáns ev. szellemet és gyakorolni a ker. szeretetet. *Bölcs vezéreknek, bölcs útmutatása! Isten áldása legyen munkátokon!* — Tanulmányi kirándulást tett a gimn. ifjusága, tanárai vezetésével: Krakkóba és Vielcskára, majd Esztergom-, Komárom-, Ögyalla-, Pozsony- és Bécsbe.

d) *Tanítóképző-intézet*: Ez intézetben 4 rendes, 3 segéd és 1 óraadó tanár oktatta, neveli egyházunk jövődjé munkásait. Rendes tanuló volt az év végén 97, magántanuló 19. Vallásra nézve: ág. h. ev. 74, ref. 17, r. k. 5, g. k. 1. — Képesítő vizsgálatra 21 tanuló jelentkezett. Az ifjuságnak van »Önképzőkör«-e, »Zenekör«-e és »Dalkör«-a, mely több ízben szerepelt nyilvánosan s szép multjához híven, szabatos, szép előadásáért mindig elismerésben részesült. — Tanulmányi kirándulást tettek tanárai vezetésével Ózdra, ahol hangversenyt is rendeztek és Aggtelekre.

Az eperjesi collégium összes intézetei ifjuságának száma 827.

(Folytatjuk.)

BELÉLET.

id. Draskóczy Lajos.

(1834—1908.)

Nagy halottat gyászol július 3-ika óta a Csanád-songrádi egyházmegye. Papi testületének érdemes nagytekintélyű ősz pátriarkája: *id. Draskóczy Lajos* hódmezővásárhelyi lelkész rövid szenvedés után váratlanul elhunyt.

Lapunk megemlékezett mult év nov. havában arról a csendben lefolyt, de lélekemelő ünneplésről, melyben a hálás egyházközség érdemekben gazdag lelképásztorát — működésének 50 éves fordulóján részesíté; kiemelte őt mint azon kimagasló lelkészek egyikét a kiket kiváló talentumokkal ruházott fel az Ur; a ki e talentumok birtokában ifjabb éveiben az akkori nagy Békési egyházmegyében nagy tekintélyű tényező volt s a szorosabb egyházi életen kívül gazdasági és politikai téren is vezérszerepet töltött be, akinek tanácsát a kormányférfiak is meghallgatták. Mint szónoki tehetség pedig ritkította párját.

Életrajzi adataiból, jellemvonásaiból álljanak itt a következők:

Draskóczy Lajos 1834-ben született nemesi családból, a nógrádmegyei *Petőn*. Atyja dolinai és dras-

kóczi Draskóczy József előkelő gazdag nemes volt, a kít a szabadságharcban tönkre tettek. Iskolai tanulmányait Losoncban és Pozsonyban végezte s 1855 okt. 12-én szenteltetett fel pappá. Rövid ideig *Szécsényben* volt lelkész, majd 1857-ben egyhangulag lelkészszé választották Hódmezővásárhelyen. Csakhamar megnősült s egy újvárosi tekintélyes földbirtokos, vagyóczi *Nagy Pál* leányát *Clementinát* vette nőül. A boldog házasságból öt fiu született, kik közül kettő még kiskorában halt meg, egy pedig *Draskóczy Pál* élete delén. 1900-ban női erényekkel gazdagon megáldott nejét is elvesztette. Fiai közül Draskóczy Ede, makói lelkész és Lajos, az eperjesi theologia tanára élnek.

Az absolut korszakban nagyon zaklatott életet élt. Az 1859-ben kiadott császári pápens ellen körömszakadtáig küzdött. A városi és megyei közéletben állandóan tevékeny részt vett. Az absolut kormány ellen határozott állást foglalván, házat katonasággal rakták meg, úgy hogy kénytelen volt családjával együtt az ipához *Újvárosra* költözni. A bekvártélyozott katonáknak átadta a kamra kulcsát, hogy ami enni valót találnak, egyék meg s azon túl gondoskodjanak magukról. Mielőtt parochiáját elhagyta, fején cilinderrel, kezében a bibliával lutherokkban kihívón megjelent a főszolgabíró előtt, bejelentve a nem tetszését nyilvánító főnöknek, hogy most már ő is másnak a kenyérére szorul és távozik.

Az alkotmány helyreállítása után a nagy alföldi Metropolis közéletében vezérszerepet vitt.

Bátor, lelkes és tántorithatlan harczosa volt a letűnt szabadelvű kormányzatnak, városának közigazg. kulturális ügyei iránt akkora érdeklődést tanusított, hogy a város nem egy intézménye és alkotása, részben az ő nagy akaraterjének és befolyásának köszöni létrejvetelét.

Ha az első csatasorba helyezték a körülmények — írja a helyi sajtó — akkor ott állta meg bátran a helyét, ha pedig visszajutott a közkatonai sorba, akkor ott mutatott — úgymond — példát elvbarátainak a páratlanul szívós kitarásról és még az elszigetelt álláspontnak is meg nem ingó, szinte daczos védelméről.

Politikai szereplése sokszor éles összetűzésbe hozta a városi közélet többi vezetőjével, de a legszenvédélyesebb tusákban is — ellenesei vallják — megtudta őrizni papi palástjának érintetlenségét, a szószekbe soha sem vitte be a politikát, templomban ő soha sem volt más, csak pap, csak lelki atya s ebbeli kötelességének tudata, hivatásának nemes érzete annyira megacélozta és ifjította alkonyuló korának erejét, hogy káplánt sem tartott. A templomi szolgálatot maga végezte; szeretvén hiveit, valóságos családi érintkezést tartott fen velük.

Templomi imáiban soha könyvet nem használt, egészen szabadon úgy a mint „a szív teljességéből szól a száj” — imádkozott.

Rendezetlen és anyagiakban szűkölködő gyülekezetéből tekintélyes, befolyása által a várostól nyert és biztosított nagymérvű segélyezés útján rendezett, erős egyházat teremtett. Egyházmegyéjét ifjabb éveiben mint körlelkész, később haláláig mint törvényszéki bíró szolgálta.

Az edzett férfiu a mult napokban a polgármesterek kongresszusa alkalmával rendezett banketten meghült.

Úgy-t se vetett a dologra s járt-kelt, végezte teendőit, sőt arra is elhatározta magát, hogy *Makóra*

megy fiát meglátogatni. Itt azonban már megtört az ereje s ágyban fekvő beteg lett. Tüdőgyuladásba esett s a kór néhány napi súlyos vivódás után kioltotta nemes lelkét.

Julius 5-én, Vasárnap kora reggel 4 órakor érkezett *Makóról* gyászokcsin a megboldogult teteme. A vámkapunál a hivek serege várta s egy teljes óráig tartott, míg bevonultak a Petőfi-utcai parochiára, egyházi énekek zengedezése mellett.

A templomban állították fel a ravatalt, a mely a temetésig a zárandoklásnak volt a színhelye. A ravatalt elé járult a város minden rendű és rangu polgárságának nagy tömege.

Délután 3 órakor a templomban *Plavetz Gyula* külterületi lelkész mondott megható imát.

Ezután a koporsót a gyászokcsira tették s megindult az óriás emberáradat, a melynek csak parányi része fért be a kis templomba s az utcán várta a szertartás végét.

Tíz evangélikus és reform lelkész vezette a menetet a ref. újtemplom elé, a hol az óriási ember-tömeg igyekezett volna a templomban helyet foglalni, de már ekkor a hívők serege megtöltötte, úgy hogy a gyászmenetnek csak egy töredéke juthatott be ismét a templomba.

A színültig megtelt öblös templomban felhangzott a gyászének, mely után *Thomay József* szegedi lelkész állott a szószekre s Luk. ev. 2, 29 alapján, Simeon ismert vallomásának indításából: *mostan bocsátod el a te szolgádat Uram békességgel a te beszéded szerint: mondott épületes beszédet a tétel felett: Az Ur szolgálja mikor vehet nyugodtan végbúcsut e világtól? Ha hosszú volt az élete; ha nem hiába élt; ha boldog reménységgel fogadja a halált.*

Beszéd végeztével, a templomból kiáradó tömegből óriási hosszú menet fejlődött ki egész a temetőig, a hol a sir előtt *Petrovics Soma* esperes bucsuztatta el a megboldogultat a paptársak s az egyházmegye nevében, majd *Lázár Lajos* a Gazdasági Egylet elnöke mondotta az utolsó istenhozzádot.

Oda tért hát meg az ősz pap is — jegyezte meg róla a helyi lapok egyike — hova apostoli kegyelettel és szép szokással évtizedeken át minden elköltözött hivat kikísérte, még pedig *gyalog*, mert azt mondotta, hogy *ezt a fáradságot minden hive megérdemli tőle, azért nem ül kocsira*. Most végre kocsin jött ki a temető árnyas lombjai alá, eltért régi szép szokásától, mert a halál hatalma rendelkezett vele.

Aldás és béke legyen hamvain!

Személyi hír. *Belohorszky Gábor*, a bácsi egyházmegye érdemes főesperese, a Ferencz József-rend lovagja, ez idén töltötte be főesperességének 35 évét. Az egyházmegyei közgyűlés kipróbált ősz vezérét, a ki Isten kegyelméből ily hosszú időn keresztül bölcsen vezetett s biztosan kormányozza e tekintélyes egyházmegye sajkáját, ez alkalommal szívélyes, lelkes ovációban részesítette, meghajtva előtte a hálás elismerés, bizalom és tisztelet lobogóját. Mi is a legszívélyesebben üdvözljük ev. egyházunk ezen kimagasló, nemes alakját ez alkalomból, a Mindenhatónak kegyelmét és áldását kérve életére s nemes munkásságára.

Hymen. *Bartos Pál*, péterii evang. lelkész e napokban váltott jegyet *Dubovszky Irénkével* Rákoskeresztúron. Hosszú boldogság s Istennek áldása kísérik frigyöket!

Értesítés. Van szerencsém értesíteni ev. egyházunk nagytiszteletű lelkész urait, hogy *Pöstyénben*

a fürdő-igazgatóságnál sikerült díjmentes I. oszt. iszap és tükör-fürdőket kieszközölni azon ide gyógyulás végett jövő év. lelkészek részére, kik viszonzásul a helybeli fiókegyház templomában istentiszteletet tartani készek. Miután a kedvezményt jelenleg élvező lelkész jul. 30-án eltávozik — felhívom a kedvezményt élvezni akaró lelkész urakat, jelentsék be e szándékukat alulirotnál annak megjelölésével, micsoda nyelven képesek az istentiszteletet végezni. Pöstyén, 1908. jul. 18. Haerlen Gyula ev. gyűl. gondnok.

Halálozás. Varga Pál galsai ev. lelkész f. julius hó 12-én meghalt. Temetése julius hó 14-én ment végbe nagy részvét mellett. A háznál Hofbauer Pál esperes, a temetőben Szalay László nagyszöllősi ev. lelkész fungált. Vargát özvegyén kívül két kiskoru árvája siratja. A sok küzdelmen és megpróbáltatáson átment testvér leljen nyugalmat ott a sir csendes ölén. Nyugodjék békében.

A dunántúli ág. hitv. evang. egyházkerület ez évi rendes közgyűlése augusztus hó 19-én lesz Győrött. A f. évi közgyűlés helyéül Szombathely városa volt kitűzve, a tifusz járvány miatt azonban számos felszólalás folytán az elnökség Győr városába hívta össze a gyűlést. A közgyűlés elé általános érdeklődéssel tekintenek, mert ez évben igen sok fontos kérdés kerül tárgyalás alá. Dunántul állásfoglalását érdeklődéssel várja hazai közegyházunk. — A közgyűlést megelőzőleg augusztus 18-án tartja a kerületi lelkészegylet a rendes közgyűlést, Munkát olvas: dr. Berzsenyi Jenő siklósi jbiró.

PÁLYÁZATOK.

Az alsólendvai ág. h. ev. egyházközség ujonnan szervezett **kántor-tanítói** állására pályázatot hirdet. Javadalom a kántori teendőkért: ujonnan épült 2 szobás lakás, a tanítói teendőkért: a gyülekezet pénztárából évi 500 K, havi előleges részletekben.

A nm. vallás és közoktatásügyi miniszter 61931. sz. rendeletével az állás szervezéséhez előzetes beleegezését megadta s a fizetésnek 1000 K-ig való kiegészítésére 500 K államsegélyt engedélyezett. — A tanítás nyelve magyar.

Pályázhatnak tanítói és kántori oklevéllel bíró ág. h. ev. tanítók. A kellően felszerelt kérvények f. é. aug. hó 9-ig a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Kelt Alsólendván, (Zalamegye) 1908 évi julius hó 20-án.

Petrik Gyula,
felügyelő.

1 - 1

Teke Dénes,
lelkész.

A hegyaljai ág. hitv. ev. egyházmegyéhez tartozó **fancsali** (Ábauj-Torna vármegye) egyházközségben eltávozás folytán megüresedett **rendes lelkészi ál-**

lásra pályázat hirdettetik. Ezen állással a 3 szobás lakáson s az ehhez tartozó nagy kert, mellékhelyiségek és gazdasági épületeken kívül a következő javadalmasítás van egybekötve: 1. Ingatlanokban: 26 kat. hold, 628 négyszögöl szántóföld, s 1 darab, részben beültetett szőlőterület haszonélvezete. A földek most bérbe vannak adva s a folyó évi összes haszonbér 861 kor. 2. Földmunka váltságban: 172 kor. 3. Párberben átlag: 54 Hl. rozs és 25 korona készpénz. 4. A meghatározott stóla-illetmények és Offertorium. 5. Kongrua kiegészítés: 1075 kor. 90 fillér.

Istentiszteleti nyelv: magyar.

A kellően felszerelt kérvények folyó évi *augusztus hó 10-ig* a főesperesi hivatalhoz Ózdra (Postahely, Borsodmegye) küldendők.

Kelt Ózdon és Miskolczon 1908. julius 12.

Turóczy Pál,
főesperes. (3-2)

Radvány István,
egyház. felügyelő.

A tátraaljai ág. hitv. evang. egyházmegyéhez tartozó **késmárki** németajku egyházközségben lemondás folytán megüresedett **rendes lelkészi állásra** ezennel pályázatot hirdetünk. A megválasztandó lelkész a rendes lelkészi teendőkön kívül vallásoktatást is köteles végezni. Javadalmasítása a következő: 1. 1800 azaz ezernyolcszáz korona készpénz fizetés az egyházi pénztárból előleges havi részletekben; ezenkívül kilátásba helyeztetik drágasági pótlék címén 400 azaz négyszáz korona. 2. Megfelelő lakás természetben. 3. 12 (a városi hatóság által adandó) öl (48 m³) puha tűzifa a házhoz szállítva. 4. az összes stólajövedelem. 5. az egyetemes nyugdíjalapba fizetendő évi járulék megfizetése. 6) a helybeli állami és községi tanintézetekben adott vallásoktatásért jelenleg 490 koronát tevő rendes tiszteletdíj, valamint a tanulóktól netalán szedhető járulékok. A pályázók — akik a magyar és német nyelvet egyaránt teljesen birni tartoznak — kellően felszerelt kérvényeiket alulirott főespereshez kaskaslomniczra f. évi *augusztus hó 15-ig* küldjék be.

Szepesszombat és Kaskaslomnicz 1908. jul. 12.

Dr. Lersch Kornél,
egyház. felügyelő. (3-2)

Székely Gyula,
főesperes.

KÓKAI LAJOS

protestáns irányu könyvkereskedése.

Alapítva
1873-ban.

BUDAPEST,
IV., KÁROLY-UTCA I. —

Telefon:
74-94.

A győri, dunántúli és békéscsabai énekeskönyvek óriási választékban egyszerű és finom bekötésekben. Az összes forgalomban levő evang. imakönyvek papi- és magánhasználatra, vallásos iratok, konfirmációi káték és megfelelő ajándékönyvek, az összes megjelent Passiók, halotti énekesek, evang. hittankönyvek bármely szerzőtől, egyházi nyomtatványok, emléklapok, világi tudományos, szépirodalmi művek, stb. stb. általában nagy mennyiségben raktáron vannak.

30-14

TESSÉK JEGYZÉKEMET KÉRNI!